

ئیمە بە دواى دۆستدا دەگەریتىن يان دۇزمن ، كاميان !

شاخهوان عومەر سلیمان

shaxawin@yahoo.com

راگەيەندرە كە لە سیاسەتى تازە ئەمریكادا پېشەرگە دەنیئەرىتە بەغدا، لە رۆژنامە و میدياكانى خۇشمان گزە گزىك بەر گوپىيان كەوتوھ كە هەمان بۇن دەدات رەنگە پېشەرگە بەمەرج و بەندى ديارىكراو بچىتە بەغدا لەم رۆزانەش لىوايەكى عەسکەرلى كوردىستان نىردىرايە ئەۋى ، بەلام ئاخۇ بېرىارىكى لەم جۈرە گەر بە تەواوەتى جى بە جى بکرىت كورد بەھۆبىھە دۆستانى رازىدەكە يان ناھەزانى زېت لەخۆى تووندترو تۇرەتىدەكتە ، دەلىن پەيداكردى دۆست كارىكى قورسە ، بەلام تەقەلاى دورستكىرنى دۆزمن زەحەمتى ناوىت ، لەوتاى كورد ھەببۇوە و ھەببىھە دۆستىكى راستەقىنەي نەببۇوە تەنیا چىاكان نەبېت بۇ دۆزمنىش تاپىي كراوه تەمبەلى نەكىردوھو لەبەر ئىعىتىباراتى ھەندىك بەرەنەندى كەم وکورت خايەن تاھاتوھ سەنگەرلى بەرامبەرگە كورەكىردوھو و زياتر لايەنى دىكەي بۇ شەرلى خۆى راكىشىكىردوھ ، لە وتنائى شەرى ئەمرىكاش لە عىراق بە قۇناغى كەواندى سەدام گەيشتەوە بى پەراو سیاسى و زۆرىك لە رۆژنامەنوسان و كاربەدەستان كەوتونەتە ھەولى گەورە دۆرستكىرنى گوتارىكى بى سەرمۇبەر و رەشاۋقىزى بانگەشەكىردن ، بۇ دابەشكىرنى دۆست و دۆزمن بېسىر دولايەندە راكىشانى دارىكى درېز بەنیوانىيادا ، كە ئەم لايەنەيان پەنامانن و لە لىستى ھاوپەيمانە كانمان دىن و ئەوانەي دەكەونە بەرەي چەپىشەوە دووژمنمانن و لە دۆمان لە سەنگەردان ، لېرەشەوە يەكسەر لەگەل بەعزىكاندا بۇوينە دۆست ، كە لە مىزۇوو سى سالى چوپىدا ، گەورەتىرين بەرىنەيان دايىنى و زياتر لەجارىك پشتاۋ پشتا لە عەرزىيان دايىن ، ئەوانەي لە بەرەي دۆش يىش حىسابىيان بۈكرا ، بى ئەوهى بە ديارىكراوى تالىو ناسۇرەكى ئاشكىريان پېيمان چىشتىتەت لە خۇمانمان ھاركىردن و لىيەن بۇون بەناڭر و دۆزجە .

ئەوش كارىكى كردە كە لە نەزەرى سۈونەو گروپە تىرۇستىتەكان و تەننەت مىانزەدەكەنەش لە نىوان ئىمەن ئەمرىكا كەمترىن فەرق نىيە ، جا گەر ئەمرىكى بۇخۇى قازانچىكى گەورە كەربىت لە هاتنى بۇ عىراق ئەوا كورد بە ھاوپەيمانىتى لە گەلەيدا ھەرخاونى ئە دەستكەۋاتانەبۇوە كە لە راپەرىنەكە بەدەستى ھەنباوه و زياترى و ھەچنگ نەكەوتوھو ، واز لەو بىنە زېبارى و مام جەلال و بەرھەم لە بەغدا كاربەدەستن ئەوان تاۋەككى ئىستاش بە حەرفىكىش قىسەو ھەلۈيستىكىيان بۇ قازانچى نەتەوە گەلەكەيان نەببۇوە لەوتاى بەرەسمى دەست بەكارن .

بۇ وىنە لە سالانى راپرددو بەبىن خۇينىنەوەي كەمترىن ئەگەر و ئامازە سىاسىيانەو كورتىرين ئايىنەدەبىنى ھەستايىن بەدەپەتى كەردىن ئە و رېكخراو و گروپ و كۆمەلە سۇنيانە ، كە كارى تەقانىنەوە تووندۇوتىزى لە شارەكانى عىراق دۆز ئەمرىكاو سوپاى عىراقى دەكەن ، لەم رېرەوھەدا ئەدبىياتى تىرۇر و تىرۇستان و جەماماعەتى ئەلقاعىيە سەرتاپاى گوتارى مىدىيابىي و سىاسىيانە ھەریمە كوردىستانى تەننېيەوە ، بە ئەندازەيەك و اى لىيەت خەلگى بە وانەي سەرشەقام و كەسانى ھاولاتى ئاساىي و مندآل و ھەرزەكارانىشەوە ھەممۇ زۆلمۇ سەتمەم و قەھرى بەعسیان لەپېرىچىت و لە جىيگاى ئەمەدا قىيىن بۇوغۇزۇ خەفتە بەرۇي ئە و گروپانە بەتەقىنەوە تا شەپىكى دەستەو يەخەيان لەگەلەمان ھەلگىرساند و كەدمانن بە نەيارى يەكەمى خۇمان .

راستە رەنگە ئىمەش لە بەرئەنjamى دەست تىكەلەكىردىمان لەگەل ئەمرىكاو ئاسانكارى كىردىن بۇي پېشەكى ئاگارەكە ئەوانمان بىگە يەشتاپايدە كەمىك زيانمان بەركەوتبا (ئەوهى لە نزىكى كورە ئاگىرىت پېشەكى بەر دەكەۋىت) ، بەلام تەسەور نەدەكرا ئىمە كورد بە سۇرۇ ئىيىتا بە وەحەدە ئەمەر بەكەوتاينەتە رىزى ئامانچەكانى سۇنەتۆوندەرەوەكان و گروپەكانى دىكەي رېكخراوى ئەلقاعىيە، چۈنكە رۆشىنە ئامانچى سەراتىزى سەرچەمى ئەوانە دەرپەراندى سەربازانى ئەمرىكايە لە عىراق و تەھۋاوى شەر و كوشتارەكەشيان بە ئاراسەتەيەدا بىردووھە، گەرنا ھەدەھى تريان گەر ھەشبووبىت و دركەنديتىيان رەنگە لە سۈنگە و روزانلىنى رقى خويان لە لايەن ئىمەوەبوبىت ، گەر لە مۇوسل و بەغدا چەند ناوجەيەكى دىكەش كوردىيان كوشتىت ئەوا ھۆيەكە بۇ دەست تىكەل ئۆنە بە عسى و سەدامىيەكان دەگەرېتەوە لەگەل گروپە سۇنېيە ئىسۈلىيەكان .

ناتونین بهوه بپیاربدهین گهر سه‌رکردایه‌تی سیاسی کورستان به قه‌تعی خوی له تیکه‌لکردنی به شه‌ری تووندروهکان بپاراستایا و په‌ریزی خوی پاک راگرتبا یه‌کی شوبات و ته‌قینه‌وهکهی به‌ردنه و هزاره‌تی ناخو شه‌هید کردنی هه‌ریری و په‌لاماردانه‌که‌ی مالی به‌رهه‌م سالح له سلیمانی نهدبیو، واتا ناکریت بگوتربیت هه‌لوبستی شه‌رانگیزی تیروستان له‌گه‌ن کورستان به‌تمنیا لیکه‌وتی نه و گوتاره هیرش‌به‌ردبیوه که میداکانی کورستان دوای کوتتنی سه‌دام دهستان داییه و وه‌گه‌ریان خست، چونکه نهوانیش له ناخویاندا بیرو و باوره و بوجونی جیا جیا یان تیدایه که هه‌ندیکیان په‌رگیر و سه‌رکیش هه‌ندیکیشیان دوورنییه به‌تیرینه‌وه ناو بازنیه ژیانی سیاسی کورستان به جهودی پشودریزانه.

ناردنی هیزی پیشمه‌رگه‌ش بؤ شاری به‌غدا یان هه‌رناخ‌چه‌یه‌کی دیکه‌ی ناثارمی شیعی یان سوونی به‌همر بروو بیانوویه‌ک بیت کاریکی خوار و خیچه‌و له به‌رذونده‌ی هه‌لوبستی هه‌نونوکه‌ی واقعی سیاسی کورستان نییه، به‌لکو نه و دنگوباسه گهر ببیت‌ه راستی دیسانمه‌وه نیمه دهست دهکه‌ینه‌وه به هه‌مان نه‌وه‌له زفانه‌ی که پیشوت له ناهوشیاریمانه‌وه کرمانه و به‌سه‌رماندا تئ په‌رین و پاشانیش باجی گیانی گه‌وره‌ماندا، باشه گهر ناردنی هیزی پیشمه‌رگه بؤ به‌غدا مهیه‌ست تیایدا تیوه‌گلاندن و تیئالاندنی زیاتری کورد له شه‌ری نه‌مروزی تووندروهوانی عیراق نه‌بیت ج خویندنه‌وه‌یه‌کی بؤ دهکریت.

ئایا به‌غدایه‌ک به پولیس و سوپای عیراقی و میلیشیاکانی بدر و مه‌جلسی نه‌علا و جه‌بیشی مه‌هدی و له دوایشدا به هه‌زاران سه‌ربازی ماریزین و تایبته‌تی نه‌مریکی کوتنت‌وَل نه‌کریت به هیزی پیشمه‌رگه نارم دهکریت‌وه، نه و هیزه‌ی به‌هراورد له گه‌ل نه و لایه‌نانه‌ی که له سه‌روه نامازه‌م پیدان که‌متین شاره‌زایی و پسپوْری و پیدوایستیان هه‌یه و خراوه‌ته به‌ردست، باشه گهر نه‌مروز سوپای بدر یان سوپای عیراقی بنی‌درین بؤ پارستانی ئاسایشی کورستان هیچیان له دهست دیت یان هه‌لوبستی کورد چدیت؟

یان دیسانمه‌وه قه‌ناعمت به کورد دههین که به‌شداره له عیراق دهیت هیشتا به‌کردوه زیاتریش نه و به‌شداریه بس‌ملینی، بؤ دهیت رشتني خوینی کورد به سه‌دان سال له شاخو کیو دؤل و هه‌ردی کورستان نئیکیضا نه‌بیت و پیوست بکات شه‌قام و شوسته دیواره‌کانی به‌غداش به‌رنگی سوری خوینیان سوربچیت، گهر به‌شداریکردنی کورد له عیراق (عله‌ویدا) وهک سادق موسسه‌وهی له به‌رnamه‌ی رهوتی پیچه‌وانه‌ی که‌نالی جه‌زیره نامازه‌ی بؤکرد به ناردنی دهیان کادیری سیاسی حیزب‌هکانی کورستان و کارکردنیان به ته‌واوی جهودی خویان بؤ بونیاد نانه‌وهی ولاتی په‌رپووتی عیراق بمس نه‌بیت به‌ناردنی هیزی پیشمه‌رگه بؤ به‌غدا ته‌واوده‌یت و قه‌ناعمت دهکه‌ن.

بؤ یه به‌پاسه‌وانی کردنی پیشمه‌رگه له به‌غدا که هیچ پاساویکی ماقولی نییه قوره گیراوه خه‌سته‌که دهکریت‌ه سه‌ر سه‌رمانه‌وه و هه‌ش و مسه‌ردبین، نه‌وجا به‌چاوی خومان دهیین که چون روزانه جیاله‌وهی به‌دهیان ته‌رمی شیوندراوی گه‌نجی کوردی ده‌گه‌رینه‌وه شاره‌که، نه‌ونده ئارامی و هیمنی و سه‌قامگیریه‌شی که هه‌یه له دهستمان دهچیت و ته‌قینه‌وه و سه‌یاره‌ی لومغ‌ریزکراو هه‌راسانه‌مان دهکه‌ن باری کورستانیش دهشیویت، ئئ بوجی وا به‌سه‌رخومان و خه‌لکه‌که‌مان بیینین بؤ خاتری کوری خه‌لکی؟